

have foretaget Valget, da skal fremtræde med et Veto og skal gjøre dette gjældende, saafremt han ikke vil sanctionere hvad Menigheden har antaget. Men jeg troer, at Betænkligheden her ligger dybere, og jeg veed ikke, om ikke tilsidst den ærede Forslagsstiller, naar han forfulgte denne Sag, skulde komme til noget at dele mine Betænkligheder. Jeg troer nemlig, at det er Noget, man ikke maa paabyrde Menighederne, Noget, som den enkelte Menighed kan forlange sig fritaget for, at den skal gjøre et Valg med Hensyn til den kirkelige Brug, gjøre et Valg af Psalmebøger eller Psalmesamlinger, større eller mindre, der forelægges den, med Hensyn til hvilke den ikke har nogensomhelst Autoritet, til hvilken den indtil en vis Grad kan holde sig. Jeg troer, at det er et urigtigt Forhold at opstille, at man lader den enkelte Menighed afstemme over et hvilket som helst Tillæg eller Psalmesamling, der forelægges den, og, efterat den er afstemt, at man da siger: „Nu kan der reises Spørgsmaal om dette Tillæg, hvorom Menigheden allerede har udtalt sig, om det stemmer med Bessendelsen eller om det har den Form og Indkladning, at det passer til den kirkelige Bessendelse. Jeg troer, at det er en Vej, der meget let maa føre til Conflicter, maa føre til Strid. Jeg troer, at det Rigtige er, at den enkelte Menighed kan sige: Jeg vil, at der forelægges mig til Valg saadanne Bøger, saadanne Psalmebøger, som vi Løgsfolk dog ikke i det Enkelte kunne prøve, men dog kunne modtage i det Hele med en vis Fortrøstning, og mellem disse vælge vi dem, der meest tiltale os og meest tilfredsstillende vort Krav. Jeg troer altsaa, at det Rigtige er, at den Psalmebog eller Psalmesamling, stor eller lille, over hvilken der i en Menighed skal afstemmes, skal være ikke af Regjeringen bestemt, ikke af en enkelt Monarch sanctioneret, men den skal dog have en kirkelig Anerkjendelse, og det er derfor, troer jeg, at man skulde arbejde derhen, at der, saalænge vi ikke havde en Psalmebog, som tilfredsstillende, og man maatte hjælpe sig med Tillæg, da indrømmedes en Deel Tillæg den Ret at kunne komme paa Valg, idet Kirken havde erkjendt dem for at have de Egenskaber at de kunde indføres;

der er ikke her Spørgsmaal om at burde. Det er dette, som jeg troer er en temmelig væsentlig Indvending imod det Punkt af Lovudkastet, som jeg troer for Forslagsstilleren har en væsentlig Betydning, og jeg skulde derfor troe, at, naar Thinget tager Sagen under nærmere Forhandling, og hvis Meningen skulde blive at gaae ind paa Lovudkastet, at det vilde være den rigtige Vej at tilveiebringe en Lov, der hjemlede Menighederne Ret til at vælge imellem de større eller mindre Psalmesamlinger, der forveien havde erholdt en kirkelig Bedtagelse. Jeg veed vel, at man maaskee kunde angste sig ved Udtrykket „kirkelig Bedtagelse,“ og troe, at der gaaer man dog alligevel ud paa Vaand; men der vilde dog findes Former for den kirkelige Bedtagelse, ligesom der alligevel maa findes en Form for Afgjørelsen af et reist Strids-spørgsmaal, og det er denne Form for den kirkelige Bedtagelse, vi skulle søge at faae fast og fremstillet, idet vi gaae ud paa en Bedtagelse, hvorved Kirken ikke siger: „den Bog er den bedste“, men: „den Bog er saadan, at der fra Kirkens Standpunkt ikke kan indvendes Noget imod dens Anvendelse.“ Altsaa, jeg kan ikke frasaalde, at det forekommer mig, at det hele Lovudkast vækker Betænkligheder; men jeg troer, at en Deel af disse Betænkligheder vilde falde bort, naar man gik ud paa at omforme det til en Lov om frit Valg mellem de Psalmesamlinger, større eller mindre, der i Forveien vare anerkjendte af Kirken. Der kan dog endnu opstaae Spørgsmaal, om der ikke dog nu ifølge den Kirke-Forsatning, der ligesom interimistisk bestaaer, gives en Form, under hvilken Kirke-Myndigheden kan indrømme Brugen af en hidtil ikke anerkjendt Psalmesamling, navnlig af Tillæg til Psalmebogen; der gives jo allerede nu Former, hvorunder det indrømmes og er overladt tildeels til Geistligheden ved den enkelte Menighed at bruge ikke Samlinger, men dog at lade affynge enkelte af vekommande Geistlige valgte Sangstykker ved denne eller hiin gudstjenstlige Handling.

Schouw: Det er jo ganske vist, at nærværende Forslag maa tiltale Enhver, der elsker Friheden, og det i særdeleshed, da det henhører til det religiøse Gebeet, hvor Friheden er aller-